

Toespraak Jeugdnota 'Passie voor jeugd'

Jongeren in de gevangenis.

Een grotere tegenstelling is eigenlijk niet denkbaar.

In ons land gaat het met heel veel jongeren goed. Maar er zijn er ook met wie het niet goed gaat.

Een deel van hen komt al op jonge leeftijd met justitie in aanraking. Onze nota 'Passie voor jeugd' is bedoeld als een appèl op onze kerk en breder ook op de samenleving, omdat deze jongeren, wat ze ook gedaan hebben en welke problemen ze ook hebben, onze jongeren zijn.

Bij het jongerenbeleid is veel meer maatschappelijke betrokkenheid nodig.

Maatschappelijke ondersteuning van het professionele werk dat in de gevangenis, maar ook vanuit hulpverleningsorganisaties wordt gedaan.

Voor de inrichtingen van justitie kan het justitiepastoraat voor deze verbinding met de samenleving een belangrijke rol vervullen. Justitiepredikanten en pastores worden gezonden door hun kerken om de jongeren pastoraal te begeleiden en ze ook te laten voelen dat ze deel blijven van de gemeenschap.

Justitiepastoraat is zoals de vorige secretaris-generaal van het Ministerie van Justitie bij het 50-jarig jubileum van het justitiepastoraat verwoordde 'een uitgestoken hand van de samenleving'. En dat geldt ook voor het jongerenpastoraat. De betrokkenheid van de kerk komt tot uitdrukking in de deelname van vrijwilligers aan het pastoraat. Heel bijzonder vond ik dat vorig jaar te zien in de kerkdienst in de Lindenhorst: stampvol met meiden en medewerkers en vrijwilligers en jongeren uit een naburige kerk, die samen met jongeren daarbinnen het kerstfeest vierden.

Jongerenpredikanten en pastores vormen een schakel tussen binnen en buiten. Ze brengen de buitenwereld in bezielde mensen binnen en ze brengen de binnenwereld naar buiten. Ze vertellen erover in kerkdiensten waarin ze voorgaan en lezingen die ze houden. En ze kunnen ze er mee aan bijdragen dat de justitiële jeugdinstellingen geen eilanden zijn met geïsoleerde jongeren, maar dat justitiële jeugdinstellingen deel zijn van de samenleving.

Het jongerenpastoraat vervult in de schakel tussen binnen en buiten niet alleen een rol in het belang van de jongere, maar heeft ook een maatschappelijke betekenis. Het draagt bij tot binding met de samenleving en de mensen, organisaties en instituties daarin. En het leidt tot participatie. Het ontbreken van binding en participatie is voor veel justitiabelen een belangrijke criminogene factor.

Een andere belangrijke bijdrage die het jongerenpastoraat levert aan jongeren en aan de samenleving is het versterken van motivatie. Ook het ontbreken van motivatie is een belangrijke criminogene factor.

Jongeren in justitiële jeugdinstellingen moeten veel leren om hun leven op een positieve wijze op te bouwen. Er zijn omvangrijke programma's voor ontwikkeld in competenties en morele ontwikkeling. Het allerbelangrijkste bij hun ontwikkeling is dat ze zelf drager worden van hun eigen levensverhaal. Dat ze de zin en de betekenis van hun leven in relatie met anderen en de samenleving gaan zien.

Herstel van het leven begint uiteindelijk in mensen zelf. In hun keus en in hun vermogen de diepere betekenis van hun leven te zien en een weg te gaan die verankerd is in henzelf.

Geloof kan in die levensontplooiing een belangrijke rol spelen. Het versterkt de persoonlijke identiteit, het leert verantwoordelijkheid voor zichzelf en anderen en het brengt mensen in een bezielde gemeenschap.

Veel jongeren in justitiële jeugdinrichtingen staan open voor het geloof. Omdat ze dat van huis uit meegekregen hebben, zoals bijvoorbeeld de kinderen van christenmigranten, of omdat ze het zelf zijn gaan ontdekken.